

Izhaja
vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.
Dopisi naj se izvolijo frankovati.
Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 beličev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

za celo leto 4 krone (2 gld.).
Denar naj se pošilja pod napisom:
Upravništvo „Mira“ v Celovcu.
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XIX.

V Celovcu, 4. januarja 1900.

Štev. 1.

Rana na narodnem telesu.

(Nekaj za narodno gospodarstvo.)

I. Kakšno bode XX. stoletje?

Še predno smo stopili v novo XX. stoletje, so že pisali o njem cele knjige. Posebno prav pogosto čuješ o njem glasove, ali bode prineslo človeštvu več sreče, ali je morebiti le še globokeje pogreznilo v splošno gmotno bedo. Negotovo pa je vse razmotrivanje, ker nad človekom vlada še božja roka in božja pota so človeškemu očesu prikrita. Vsekako je prav veliko trezno mislečih mož, ki nam zatrjujejo, da se bo obrnilo na boljše. Sev ne zatajuje noben izmed njih, da bode nekaj treba: namreč ljudje, človeštvo samo se bode moralo tudi prav dobro poboljšati. Kakor pogostoma posamezen človek, je velikokrat tudi cel narod svoje sreče kovač. O pohvaljenem XIX. stoletju moramo pripoznati, da so ljudje izumili reči, o katerih v začetku stoletja še sanjali niso, in katere zaslužijo naše občudovanje, a svoje lastne sreče kovati, kolikor je namreč sploh ta svet more človeku dati, te sreče si pa niso posebno znali kovati. Vkljub vsemu velikanskemu napredku gremo v gmotnem in pravem oziru rakovo pot; človeštvo, narodi so danes, koncem XIX. stoletja, v bedi in revščini, kakoršna je jedva videlo obličje zemlje.

Ni nam tega treba dolgo dokazovati. Vzemimo samo naš mili slovenski narod! Pota njegove usode sicer niso bila nikoli posejana z rožicami, a če se ozremo samo 30 do 40 let nazaj, najdemo, da je že v tej dobi vzrastlo nebroj trnja, a le malo rožic. Škodljivo bi bilo, resnico prikrivati. Ni brez upa naše stanje, nikakor ne, ali počasi je šlo vsaj do sedaj le nazaj. — Imeli smo in imamo sicer močne opore. Značaj našega ljudstva je blag, popačenost se ga ne prime zlahka, a kjer se ga loti, tam pa je ljudstvo tudi do celega zgubljeno.

Skupno delo za narodni obstanek ni bilo brez uspeha. Posebna opora našemu narodu, v zlasti najbolj izpostavljenim nižjim stanovom, so dobre družbe, časniki, dobri učitelji in prijatelji naroda, posebno pa naša dika in naš ponos, družba sv. Mohorja. Kdor živi med narodom, opazuje ljudsko gibanje ter zasleduje njegova pota, bo našel, da koče in hiše, kamor leto za letom romajo knjige družbe sv. Mohorja, niso (izvzemši posebne okoliščine) naza-

dovale, temveč napredovale. Ali vendar nam kaže pogled na razne naše slovenske pokrajine, da smo kakor od nekdaj trpini, in da smo v XIX. stoletju v marsičem postali večji trpini, kakor poprej.

Kakšno bode tedaj dvajseto stoletje? Nočem in ne morem prerokovati. Le to je gotovo: ako hočemo, da bomo živeli srečnejši, lahknejši, boljši nego sedaj, se morajo v tem in onem oziru zboljšati razmere; n. pr. v šolah, v politiki, v državi, v hišah, v uradih, na narodnem in gospodarskem polju, — in še nekaj drugega. Prav močne rane nam zadajajo ljudje, ki so nam sovražni in nam ne privoščijo mirnega in srečnega življenja. Pripoznati pa moramo, da si marsikatero rano vsekamo tudi sami, tako da nam odtaka po njej najboljša kri. Take rane moramo pa celiti sami. Huda rana je naš slavn (!) prepir in needinost; potem neodločnost in mlačnost v zahtevanju narodnih pravic; huda rana na narodnem telesu je vedno bolj širjujoča se nevera ali vsaj nemarnost v verskih rečeh in vse, kar je z zgubo vere tudi v časnem oziru v zvezi. Ena najhujših ran, iz katerih krvavimo, je pa gotovo rana, katero bi najrajše imenovali nezumno hrepenenje po časnem uživanju. Bolj označilna za to je druga beseda, ki sicer ne pove vsega, a je bolj značilna: ta rana je pijančevanje. Veliko se o tem govori in tudi piše. Mislimo pa, da vendar ne dosti, ker to mora pripoznati vsak trezno misleči rodoljub, da je pijančevanje huda, gnila rana na našem narodnem telesu, in da je za njo treba zdravila. A zdraviti jo moramo sami. — V tem oziru bi lahko postal prerok za XX. stoletje. Ako si bomo prizadevali to rano zaceliti, da postanemo zopet zmerni, trezni, da se odvrnemo posebno od peklenskega duha, kateri se imenuje žganje, si bomo v marsičem zboljšali svoje življenje. Če pa nočemo spoznati nevarnosti in nočemo se zdraviti, potem lahko rečemo: o naši mili domovini, da se bo sicer še vedno pelo: „Bodi zdrava domovina“, a v resnici bode domovina jako bolna, bolj bolna, kakor je že dandanes.

Vemo sicer, da bodo članke, katere hočemo o tej rani na narodnem telesu, o pijančevanju namreč, priobčevati, brali v prvi vrsti možje, ki so večinoma v tem oziru pošteni stare korenine, — zakaj vsi taki berejo „Mir“ — vendar pa mislimo, da seme ne bode brez sadu. Če je našemu

ljudstvu v kakem oziru treba pouka, ga je gotovo v tem. Prizadevajmo si toraj v tem oziru postati v XX. stoletju svoje sreče, in sicer boljše sreče lastni kovači!

Koroški deželni zbor.

Dne 29. dec. m. l. zbral se je deželni zbor h kratkemu zasedanju. Po sv. maši v cerkvi sv. Duha so se zbrali poslanci ob 10. uri k 1. seji.

Pri otvoritvi vršili so se običajni govori deželnega glavarja in c. kr. deželnega predsednika. Prvi govor je pomenljiv in zanimiv, ker je izražena v njem misel, naj poslanci umaknejo svoje posebne težnje (interese) in nasproti deželi in domovini pokažejo radodarnost. Deželni glavar je poudarjal, da je deželni odbor bil v hudi zadregi, ker vlada ni potrdila raznih doklad, katere je sklenil deželni zbor v zadnjem zasedanju. Največ stanejo deželo šole in pa deželni zavodi (bolnišnica itd.). „Stanje dež. financ (denarnega gospodarstva) ni brezupno; še slabo ni, samo »strešeno« je, ker sta državna in deželna denarna uprava si prišle večkrat navskriž.“ Položaj za deželo pa bo jako resen, če se ne bode dobila večina za take postavne predloge, katere bo mogel cesar tudi potrditi. Dalje se je dež. glavar spominjal, da je bival letos v naši sredi presvitli cesar, kateremu se zakliče trikrat „hoch“ in „živio“! Konečno še omenja, da je umrl v Voloski bivši deželni predsednik koroški, baron Schmidt-Zabiérow, kateri ima mnogo zaslug za deželo.

Nato poroča posl. Jos. Lemiš o deželnem proračunu: Postave, katero je sklenil deželni zbor zaradi pobiranja doklad na pivo, cesar ni potrdil; istotako tudi ne postave zaradi obdačenja „likérov“ (finega žganja). Vsled tega nastal je v deželnem gospodarstvu primanjkljaj in sicer: za 1899. leto 46.800 gld., in za leto 1900. znesek 62.491 gld., če se bo moglo pobirati doklade kakor se name-rava; če ne, pa primanjkuje vsega vkup svôta 159.291 gld. Zaradi tega moral se je sklicati deželni zbor še pred novim letom.

V 2. seji dne 30. dec. se je sklenilo, kako naj se pokrije veliki deželni primanjkljaj. Sklenili so povišati deželno doklado za 5 odstotkov. Pivo se bo obdačilo za 50 kr. hektoliter in od kolesarjev se bo pobiral davek letnih 6 gld.

PODLISTEK.

V zametih.

Daleč v gozdu stala je skrita gozdarjeva hišica; okoli in okoli je obdana z gostim drevjem in težko bi bil kdo našel na njo, ako bi ne znal natanko poti do tja, in navadno se tudi v njej ni nihče oglasil razun lovcev in drvarjev. Bil je mračen zimski dan; hiša je bila pokrita s sneženo odejo in oblačno nebo razprostiralo se je žalostno nad okolico. Kakor okoli hiše, tako je bilo tudi v hiši danes žalostno. Na prstih prišla je mlada žena gozdarjeva v sobo in zašepetala otrokoma: „Bodita mirna, oče spé!“ Začudena pogledala sta se otroka in nista mogla umeti, zakaj da oče danes toliko časa spi; nista pač vedela, da se je bil še-le pred nekolikimi urami povrnil iz bližnje vasi od popivanja in igranja; nista vedela, kako je razgrajal, ko je prišel domov in solze v očeh njune matere bile so jima zakrite.

Žena je pripravila kosilo, kakor po navadi; vendar ni hotela buditi moža; ko pa je ura odbila poldne, prišel je mož iz stranske sobe in dal ženi znamenje z očmi, naj prinese kosilo. Mali Janko jel je moliti molitev pred jedjo in to so bile edine besede, ki so se ta dan spregovorile pri kosilu. Tih sedeli so pri mizi in gospodar pogledoval je od časa do časa svojo Ano in videl, da ima od jokanja vse rudeče oči. Jezen je temno gledal pred se; vedel je, da ni prav, da pusti svojo ženo

in otroke cele noči brez varuha in da zapravlja čas in denar, za svojo družino pa še dobre besede nima.

Ana tudi ni besedice spregovorila; to je moža jako vznemirjalo. Ko bi bila morebiti ona začela tožiti o vseh svojih skrbh in nadlogah, bi se dal morebiti še poboljšati, vsaj še ni bil tako popolnoma pokvarjen, da bi nobena beseda pri njem ničesar več ne dosegla; toda ona je molčala; njemu se je zdelo, da ona noče spraviti ali pri tem se ni spomnil prejšnjih časov. Včasih imela sta se rada, in vzela sta se iz prave ljubezni, v zakonu skušala je Ana svojo ljubezen do njega še podvojiti, vsako željo mu je brala že na obrazu in jo izpolnila, predno jo je izrekel; on je bil prepričan, da mu bode vedno taka ostala in jel je brezskrbno živeti, ni se več dosti brigal za njo in udal se je pijančevanju in sčasoma tudi igri. Ana ga je prosila, naj bode tak, kakor je bil poprej, toda bilo je vse zaman; včasih kazal je nekoliko dobre volje, toda takoj se je premislil in ostal takšen, kakoršen je bil. Ko je žena videla, da vse njene prošnje nič ne pomagajo, je obmolnila ter ni zinila mu žal besede tudi takrat ne, kedar ji je bilo najhujše pri srcu. Danes zdelo se mu je njeno molčanje nezno, naj bi mu rekla, kar bi hotela, bilo bi mu ljubše, kakor to čudno molčanje; nemirno jo je pogledoval; ko bi vsaj besedico zinila, mislil si je, toda ona je v enomer molčala. Mahoma skoči on po koncu, ravno, ko je bila ona pobrala posodo z mize, vzame klobuk in reče: „Zdaj grem, Ana, da veš, in ne boš me videla kmalu!“

Zabolelo jo je v srce, pogledala je skozi okno, in videla, kakšno vreme je zunaj in začelo jo je skrbeti za moža, toda molčala je tudi sedaj; njemu

se je pa zdelo, da mu hoče le kljubovati. „Dà,“ pristavi še, „in najbolje bi mi bilo, da bi se nikoli več ne povrnil.“

Žena je obledela od strahu in rekla v naglici: „Vsaj te ne držim!“

Gozdar je šel sam, brez pozdrava; tudi svojega psa ni vzel seboj, ki je žalostno na pragu gledal za svojim gospodarjem.

Zunaj je hudo snežilo, in mrak se je vlegel na zemljo. Gospodinja je zakurila za večerjo, ko pride hčerka k nji v kuhinjo. „Oh kako mede,“ reče, „človek ne vidi tri korake pred seboj. Da bi bili vsaj oče že doma! Tudi deklet ni doma in starega Toneta. K sreči je vsaj pes ostal domá!“

Zopet je bilo v hiši vse tiho. Naposled je deklica spregovorila. „Mati, zakaj nič ne govorite,“ vpraša milo. „Ali naju nimate več radi?“ Mati se je pri teh besedah prebudila iz svoje zamišljenosti in milo se ji je storilo, ko je pogledala v nedolžna očesca svojih otrok.

Med tem se je popolnoma stemnilo; Tone prišel je domov, gozdarja pa ni bilo od nobene strani.

Gospodinja, danes je pa vreme več kakor slabo,“ reče stari Tone, „danes bi ne privoščil niti psu biti na snegu. — Ko bi bil vsaj gospodar že doma!“

Žena je nehoté vzdihnila, toda, ker ni hotela, da bi Tone vedel za njene skrbi, rekla mu je, naj le gre spat; mož bode tako najbrže ostal v gostilni.

Naposled se je tudi Ana vlegla k počitku, toda ni mogla zaspati; zdaj jo je prebudilo vrvenje in šum snega ob okna, zdaj zopet je začela misliti na moža, ki je morebiti zunaj v snegu. Že je ho-

Ta davek je predlagal posl. Grafenauer in njegov predlog so sprejeli. Več o deželnem gospodarstvu drugokrat. — Deželni zbor se zopet zbere sredi januarja.

Dopisi.

Iz Sinčevasi. (Naše poštne razmere.)

Naše poštne razmere so res take, da se Bog usmili. Pošljajo nam same nemške poštarje in poštarice, in ti potem delajo s slovenskimi kmeti in s slovensčino, kar se jim ravno poljubi! Slovenskih tiskovin ne dobiš zlepa, pisma s slovenskimi naslovi romajo Bog vedi kje po svetu okoli, samo na pravi kraj ne pridejo. Zato pa ponujajo po poštinih sobah „schulvereinske“ in „südmarkine“ vžigalice. Kako taki poštarji mrevarijo slovenske brzozave, kažeta sledeča dva izgleda izza otvoritve našega skladišča. Takrat nam je naša slavna pošta izročila sledeča dva brzozava v prav „izvirni“ slovensčini:

Zuban Schumah, Kühnsdorf. posojilnice so prvi steber nasi gospodarce nevdni snosti zadruga badijo pa drugi zivi rasti pracvitaj prava naso sadruga slava stojem ustanovnicom in vsem sbranim slovcem.

Slovensca zadruga Sinčaves. tujec naj ne ezkoriske zuljev kungkis rok davno starba stoj Skladiska cuj nav tabaj bog gelov slovensky bogošlovci.

To je vendar vredno, da se pribije. Srečen, kdor zna razvozlati tako kolobocijo! In za take kozlarje moramo še drago plačevati po 3 kr. od besede! Ali res ni odpomoči takim zmedenostim?

Iz Libuč pri Pliberku. (Hrastova mati †.)

Danes, 29. decembra, smo pokopali tukaj pri nas občespoštovano Hrastovo mater, posestnico Uršulo Kušej. Zadelala jo je pred nekaj leti kap, po kateri je sicer okrevala, a prejšnje trdno zdravje se jej ni več povrnilo. In sedaj na sv. Štefana dan jo je kap vdrugič zadelala, na kar se do svoje smrti, ki je nastopila dan pozneje, ni več zavedla. — Pokojnica, ki je bila stara še-le 53 let in tudi gmotno precej dobro podprta, je bila pridna gospodinja in svojim otrokom dobra in skrbna mati, vsakomur nasproti pa blaga duša. Vsak, kdor jo je poznal, jo je rad imel ter spoštoval kot vzor prave žene. — Pogreb, h kateremu je prihitelo nešteto ljudstva, je bil veličasten, kakoršnih se na deželi le malo vidi. V naši podružnični cerkvi, ki je bila napolnjena do zadnjega kotička, brale so se za dušo pokojnice pred pokopom štiri sv. maše. Slovesno črno sv. mašo s petimi biljami, pri kateri so posebno lepo pele sloveče naše cerkvene pevke iz Pliberka, služil je preč. gosp. marijaniški prefekt Ant. Stres iz Celovca; preč. gosp. dekan Simon Bauer pa je vodil sprevod od hiše v cerkev in na pokopališče v spremstvu še treh drugih gospodov duhovnih bratov. Na pokopališču, kjer se je ranjka izročila materi zemlji, zapel je po uvodnih molitvah pliberški cerkveni zbor slovenske pesni žalostinke tako mило in v srce segajoče, da ni ostalo nobeno oko suho. Saj je pa tudi bilo tužno gledati veliko potrnost ob grobu plakujočih otrok, kateri bodo, četudi so večinoma že dorastli, dobro svojo mater vendar le težko pogrešali, in to tembolj, ker jim je pred leti smrt pobrala tudi skrbnega očeta. — Naj bode dragi pokojnici ohranjen blag spomin in bodi jej zemljica lahka, v kateri naj v miru počiva!

tela vstati, poklicati Toneta in iti možu naproti, toda v tem se je spomnila njegovih besedij pri odhodu in trma je premagala njeno ljubezen.

Zjutraj se ji je zdelo čudno, kako to, da je toliko časa mrak; ura je že davno odbila sedem, toda v sobi je bilo še vedno temno. Ko stopi v vežo, ji pride Tone nasproti in reče: „Danes je snega zapadlo za seženj visoko, gotovo se je kje zgodila kaka nesreča, mi smo zamedeni, a gospodarja ni doma; ako ga le ni na poti dohitel vihar; jaz sem že poskusil napraviti gaz, toda ni mogoče, takoj zamede veter zopet pot. Sedaj ne preostane družega, kakor ostati doma in moliti za one, katerim se je morebiti pripetila kaka nesreča.“

Žena je obupno gledala okoli sebe in ni vedela kaj začeti.

„Ali ni nobenega, ki bi nam mogel pomagati? Pa stojte, jaz hočem z vami in vam pomagam sneg odmetavati. Moramo pot preiskati. Moj mož je zunaj in ne more domov. Za nobeno ceno ga ne smemo zunaj pustiti. Pojdiva! Morebiti se nama posreči.“

Urno se je zavila v veliko ruto, pomirila otroka, ki sta jokaje popraševala po očetu, in šla ven. Mrzel veter zanašal ji je sneženi prah v oči, ptički so žalostno čivkali in bilo jih je okoli njenih nog cele trope. Pes je renčal in brskal po snegu.

„Le za psom, Tone, pes je gotovo na pravi sledi,“ rekla je in vzela lopato, katero ji je ponudil hlapec, ni mislila na sebe in svoje nadloge, ampak le na njega, ki je oče njenih otrok in katerega je bila tako zelo ljubila.

Tiho in urno sta delala, pes je silil vedno naprej, burja je brila in za njima zopet s snegom

Iz Črneč. (Kaj nam koristijo take šole!?) Premnogokrat že je „Mir“ dokazoval, kako nespametno in slabo so uravnane sedanje šole po slovenskem Koroškem. Res, jeza se mora polotiti človeka, ki opazuje sad, ki ga rodé naše šole-polemčevalnice. V Spodnjem Dravbergu imamo tudi tako šolo. Dasi jo obiskujejo večinoma slovenski otroci, vendar v šoli ni prostora za slovensčino in slovenski otroci, ki obiskujejo šolo sedem let, ne poznajo niti slovenskih črk! Tak šolar je prepisal nekaj iz slovenskega katekizma. Kako, — to je tako zanimivo, da naj izvé o tem tudi širši svet. Evo vam dotični spis v izvirniku:

1 da je en Bog. 2 da je Bog praviščen sodnik, kteri dobro plačuje in hudo tajuje. 3 Da je tri bōšnje ojebe enega bitja in ene nature: Djehe, Sin in Sveti Duš. 4 Da je druga bošnja ojeba, Bog Sin, ščlovek poštal, da bi naj svojo smrtjo na trišču odrešil in beščno švelišchal. 5 Da je ščlovešča dušča neumarjōšča. 6 da je milōšt bošnja švelišchanju potrebna. 1 Bernj enega samega Boga. 2 Ne imenuj po nepricnem bošnjega imena. 3 Bošnejšuj prašnit. 4 Špojčnitj oščeta in mater, da bošj dolgo ščivel, in da ti bo dobro na jemlji. 5 Ne ubitaj. 6 Ne preščetnj 7 Ne tradi. 8 Ne priččaj po trivem šoper svojega blišdnjega. 9 Ne ščeti švojega blišdnjega ščene. 10. Ne ščeti švojega blišdnjega blaga. In tako dalje! I. t. d.! Toliko zna fant, ki je hodil sedem let v šolo. Ali potemtakem ni škoda denarja in truda za ves uk? Nemščine se ni naučil, slovensčine ga nihče učil ni, kaj je potem sad take šole? Da se Bog usmili! Kdaj bo boljše?

Iz Malošč. (Shod.) Ne pomnim, da bi se v naši vasi kdaj vršil kak slovenski shod. Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem se je sedaj odzvalo našemu povabilu in napravilo na Šentjanžovo pri Motlču shod, ki se mora prištevati najznamenitejšim shodom tega društva. Zbralo se je do 200 kmetov iz domače in sosednjih vasij. Vodil je zborovanje vč. g. deželni poslanec Gregor Einspieler, ki je s prisrčnimi besedami pozdravil zborovalce. Nato je tajnik g. Rozman v daljšem govoru pojasnoval sedanje kmetske razmere in kazal, kako si kmet more sam pomagati z zadrugami. Razlagal je govornik, kako je taka zadruga uravnana, kaj je nje namen in pomen itd. Pazljivo in z največjim zanimanjem so sledili vsi navzoči poučnemu govoru. Po govoru so se razgovarjali o ustanovitvi zadruga za ta okraj. Vsi navzoči so se izrekli za zadrugo in izvolil se je pripravljalni odbor, ki ima potrebno ukreniti, da se zadruga ustanovi. G. Einspieler je govoril dalje o perečem šolskem vprašanju in kazal kaka bodi šola, da bode obrodila kaj sadu. Sledilo je še več krajših govorov in zborovanje se je vršilo v najlepšem redu ter na splošno zadovoljnost vseh navzočih. Omeniti moram še, da so med shodom in potem vrli domači pevci vstrajno in jako ubrano prepevali lepe slovenske pesmi in tako jako povzdignili zabavo. — Shod se je vršil, kakor rečeno, na željo in zahtevo tukajšnjih kmetov-rojakov, ki so tudi poskrbeli za veliko udeležbo. To nam je najboljši porok, da bo shod obrodil lep sad in da se misli, izrečene na shodu, kmalu uresničijo.

Iz Lipe nad Vrbo. (V slovo!) Minulo kvarterno nedeljo je bilo 7 let, odkar je bil č. gosp. Virnik umeščen pri nas za župnika. Nihče bi takrat ne bil mislil, da nas bode po preteku 7 let že zapustil, kar se je žalibog dné 14. dec. zgodilo. Po sveti maši zjutraj je vzel v kratkih besedah od faranov slovo in v očeh faranov se je zasvetila

zakrivala gaz. Vedno je mislila žena, ali se ji bode posrečilo, ali pa je že morebiti prepozno? Pôt je stal obema na čelu in še vedno ni bilo nič upanja, da bodeta dospela do cilja. Zaman! Lopata je padla naposled tudi njej iz rok, kakor malo poprej Tonetu. Bilo je vse delo zastoj. Ana je videla, da nima več moči in solze so ji stopile iz očíj. Videla je, da ne bode mogla možu priti na pomoč v zametih. Pes je izginil v snegu in Tone moral je sedaj gospodinjo spraviti v hišo; ona se je opotekala pri vsakem koraku od strahu in onemoglosti. V srcu očitala si je ves čas: „Jezem me je zapustil! Zakaj mu vendar nisem rekla ene spravljlive besede! Š svojim trdovratnim molčanjem sem ga gnala iz hiše!“

Počasi je tekla ura za uro; Ana je sedela pri peči, otroka sta stala poleg nje in bila tiha, nista se upala več revčka povpraševati po očetu. V strašnih skrbih pretekel je ves dan in cela naslednja noč.

Ko se je drugo jutro zopet zdanilo, šla sta zopet na delo; toda danes jima ni šlo tako od rok, bila sta preveč opešala.

„Ko bi se vsaj pes hotel pokazati; kje je neki obtičal?“ rekel je hlapec. V tem se mu je zdelo, da sliši od daleč nekaj, kakor lajanje.

„Ali ne slišite nič?“ vpraša gospodinjo.

Tudi ona je slišala, a na to je zopet bilo vse tiho, kakor poprej; za nekoliko časa pa se je zopet slišalo razločno lajanje, ki je prihajalo vedno bližje.

„Usmiljeni Bog,“ vzdihne ona, „prihajajo nam na pomoč, kje je pa on?“

Urno so se približavali ljudje in razmetavali sneg.

marsikatera solzica. Gosp. Virnik bil je ves čas svojega bivanja med nami mirna, blaga, osobito proti ubogim dobra duša. Reveži ga bodo težko pogrešali. Bil je tolažba bolnikom, katere je redno obiskoval. Vsako težavo in natolcevanje od strani gotovih ljudij, katerih nikjer ne manjka, je voljno prenašal, in ravno njegova skromnost je bila vzrok, da so mu začeli metati polena pod noge, da bi mu tako življenje ogrenili, kar so tudi v resnici dosegli. Ne bodem našteval hudobij in surovostij, katere je preстал od strani lipških „kulturträgerjev“, ker bi s tem le žalil skromnost g. Virnika. Nasprotniki, ki so krivi, da nas je zapustil naš dušni pastir, tudi po odhodu niso mirovali. Ne bom našteval njihovega govorjenja, ker je pregrdo. Da se zdaj svoje „zmage“, kakor pravijo, veselijo, naj bo; mi jim jo privoščimo; zna biti da pride še čas, ko bodo svoja „junaška“ dela obžalovali. Vam pa, prečastiti gosp. Virnik, se zahvaljujemo iz dna svojih src za vse nauke in dobrote, katere smo po Vas sprejeli; naj Vam vsemogočni stoterno povrne, naj Vam dodeli v novi pastirski službi zaželjeni mir, katerega pri nas žalibog niste uživali! Na zdar!

Od Zilje. (Knjige družbe sv. Mohorja) imamo v rokah, dà, po večini že prebrane. Kdo bi ne bil vesel tako izvrstnega, za slovensko ljudstvo tako potrebnega, lepega berila? Povesti v Koledarju so same več vredne kot en goldinar! Obžalovanja vreden je vsaki, ki ni ud te naše slavne družbe, posebno pa pri nas na Koroškem. Kdor ni še ud družbe sv. Mohorja, naj ne odlašaj, naj se nič ne izgovarja, da ne zna brati slovensko, ampak nemudoma naj pristopi. Res je, da znajo otroci, ki so stopili iz osemletne šole, jako malo ali prav nič slovenskega brati. Že samo to pa naj bi bil ljudstvu neovrgljiv dokaz, da sedanje šole niso ne modre, ne pravično uravnane in že to — dasiravno ni edino — naj bi ljudstvu dalo pogum, da bi vstrajno, ne boječ se vseh ovir, groženj, zmerjanja in posmehovanja od strani vsega stih naših nasprotnikov, zahtevalo za nas Slovence na Koroškem pametno uravnanih slovensko-nemških šol. Še Turki imajo svoje šole uravnane na podlagi svojega maternega jezika, ker vedó, da more otrok imeti le samo tedaj dobiček od pouka v šoli, če dobi ta pouk v svojem maternem jeziku. Pokažimo torej enkrat vsi — vsi pravim, — da smo možje, ne žabe v žabjaku, katere regljajo zmirom — svojo, a potihnejo na vsaki storjeni šum. — Kdor pa se v šoli ni naučil slovenskega berila, naj nikakor ne misli, da ga ni in ne bo potreboval; kajti svet se suče, ker je okrogel. Z vsem mladeniškim ognjem naj se prime vsaki sam učenja svojega lepega slovenskega jezika in vsaki naj pokaže, da ne maramo biti našim nasprotnikom v poniževanju, zasramovanju in potujčevanju našega národa slepo pokorni. Tega ne! Še le, kedar nam bodo vzeli davkarske bukvice in nas oprostili davkov — takrat morejo govoriti, da Slovenci nimamo pravice do svojih šol in národnega obstanka, prej ne! Otroci se v šoli tudi marsikaj drugega ne nauči, kar v življenju potrebuje, recimo kmetijstva, rokodelstva in gospodarstva. Vse te reči se mora otrok po dovršeni ljudski šoli učiti. A če se priuči temu, se ravno tako more naučiti tudi slovenski brati, če ima le voljo. Dokler si nismo priborili slovenskih šol, bodita vsaki mladenič in vsaka deklica sama svoja

„Pes je tukaj, on jim je pot kazal do nas — da bi bil vsaj tudi gospodar pri njih,“ reče hlapec.

V tem so prikopali skoro do teh dveh. Ko ju pes zagleda, zažene se v skoku k Ani in se ji prilizuje.

„Bog vam plačaj prijatelji,“ zakliče Tone; „hvala Bogu, naš gospodar je tudi!“

Ana bi bila pri tej novici kmalu omedlela, toda že jo je prijela močna roka in jo pritisnila na srce.

„Rešen sem, draga žena,“ reče gozdar; „s težavo odšel sem smrti, in sem zadovoljen, da se le tebi in otrokom ni nič pripetilo.“

Ko je gozdar tako govoril z ženo, zdelo se ji je ravno tako, kakor da je bilo pred šestimi leti. Ni zamogla najti besede in le šepetala mu je: „Odpusti mi!“

„Odpusti ti meni,“ odvrnil ji je tako mило, kakor že davno ne.

Ko so se bližali hiši, privrskala sta otroka nasproti.

Zopet so bili srečni pri gozdarjevih in spominjali so se vedno onega srečno-nesrečnega dne, s katerim se je zopet sloga in prijaznost vrnila v hišo.

„Dlj.“

Smešničar.

* (Še vedno tako in vendar drugače.) A: Torej ti si tako srečen, da si se oženil z maloAnico, ki se je tako lepo smejala in kazala svoje zobe. Ali je še vedno tako ljubezniva? — B: No, smeja se ne več tako rada, a — zobe mi še vedno kaže!

Zahvala.

Pri bridki izgubi, ki nas je zadela vsled prane smrti naše ljubljene matere

Uršule Kušej p. d. Hrast

v Libučah, ki je dné 27. grudna 1899. l. v 53. letu svoje dóbe za vedno zatísnila svoje oči, nas je sosebno tolažilo vsestransko sočutje, ki so ga nam izražali odkrito vsi prijatelji in znanci. Zahvaljujemo se tem potom iskreno vsem, ki so nam s svojim blagim sožaljem skušali olajšati težki udarec, sosebno pa č. gg. duhovnikom, ki so poskrbeli za tako časten pogreb, kakor tudi gospodičinam pevkam in vsem drugim, ki so v tako obilnem številu spremili našo drago mater k večnemu počitku. Od srca kličemo vsem: Bog plati!

V Libučah pri Pliberku, dné 31. decembra 1899.

V imenu vseh zaostalih sorodnikov:

Rado Kušej,
kand. jur.

NAZNANILA.

Trden, dobro izšolan učencec,

ki zna oba deželna jezika, — najbolje z dežele — se sprejme v trgovini z mešanim blagom **F. Pirker** v Grebinju. Ponudbe naj se pošiljajo tja najdalje do 15. januarja t. l.

Kmetija na prodaj,

obstoječa iz 65 birnov posetve, 7 oralov travnikov, 27 oralov gozda. Gospodarska poslopja so vsa v dobrem stanju. — Več pové lastnik Franc Cankl v Malivasi, pošta Globasnica na Koroškem.

Oznaniilo.

Hranilnica in posojilnica v Ziljski Bistrici, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, zviša obrestno mero hranilnih vlog s 1. januarjem 1900 od 3.75% na 4% od sto

in plačuje tudi rentni davek od narastlih obrestij.

Na podlagi zapisnika seje z dné 31. decembra 1899 daje to na znanje

odbor.

Čemu v Ameriko,

ko si doma lahko denarja zasluži, kdor zna pisati in brati in mu je resna volja truditi se. Vprašanja v tej zadevi pošiljajo naj se v zaprtih pismih z napisom „Ne v Ameriko!“ poste restante v Ljubljano.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se uljudno priporoča za natisovanje vizitnic, pismenih zavitkov itd. po najnižjih cenah.

Pristne
kranjske klobase,
pravi borovničar in brinjevec,
žimo od 60 kr. naprej, pošilja
Albin Rant,
trgovec v Kranju.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

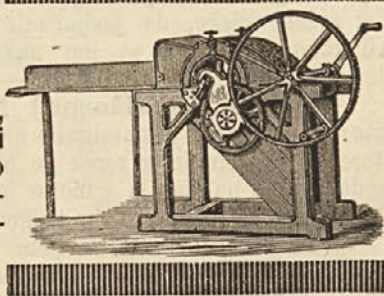
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse šte. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki vodovodi, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobo na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

Slavnemu občinstvu in čebelarjem

priporoča podpisani izboren med, garantirani pitaneec, v škatljah po 5 kil.: kilogr. 60 kr.; v škaflih po 40 kil.: kilo 56 kr. Med v steklenicah, takomenovani Schleuderhonig, kilo po 1 gld. Pristen brinjevec liter po 1 gld. 30 kr., 3 litre franko za 4 gld 70 kr. — Sadjevec (Säuerling) liter po 80 kr. — Fina stara slivovka liter po 1 gld., večje partije po dogovoru.

Pošilja proti poštnemu povzetju

Egid Jeglič, čebelar in trgovec
na Selu, pošta Žirovnica na Gorenjskem.

Stroji za opekarne,

kakor tudi vsa oprava za opekarne in tovarne za napravo šamotne in zarezane strešne opeke, ivnatih cevij, kakor tudi

zmanjševalni stroji

se dobivajo od l. 1862. kot posebnost v Zeitzski železniški livarni in strojarni.

Podružnica v Köln-Ehrenfeldu

(prej **Louis Jäger**).

Naslov za pisma: Masch. Fabr. vorm. Jäger, Köln-Ehrenfeld.

Brady-jeve

želodčne kapljice

(prej Marijacejske želodčne kapljice)

prepravljene v lekarni „pri ogerskem kralju“ **C. Brady-a na Dunaju I., Fleischmarkt 1,** so starodavno in znano pomagilo, ki krepi želodec pri slabi prebavi in želodčnih težavah.

Ena steklenica stane 40 kr.
Dvojnata steklenica 70 „

Zopet moram opozarjati, da moje kapljice ponarejajo. Pazi se naj torej pri nakupu na zgornjo varstveno znamko s podpisom **C. Brady** in zavrne se naj vsak izdelek, ki nima zgornje varstvene znamke in podpis **C. Brady**.

Želodčne kapljice lekarnarja **C. Brady**

(prej Marijacejske želodčne kapljice)

so zavite v rudeče škatljice in imajo podobo Marijacejske matere božje kot varstveno znamko. Pod varstveno znamko mora biti zraven stoječi podpis **C. Brady**.

Posamezni deli so navedeni.

Želodčne kapljice se pristne dobivajo v vseh lekarnah.

Schutzmarke
C. Brady

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, od koder se tudi jeden kos z obratno pošto razpošilja, ako se naroča po pošti.

Pogled mestnega trga in lekarne Trnkóczy-ja v Ljubljani.

Lekarna Trnkóczy,

v Ljubljani,

priporoča naslednja, že mnogo let z dobrim uspehom preskušena zdravila:

Dr. pl. Trnkóczy-ja

želodečne

kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — 1 steklenica 20 kr., 12 steklenic 2 gld.

Dr. pl. Trnkóczy-ja

krogljice

odvajalne (čistilne), čistijo želodec. — Škatlja 21 kr., 6 škatljic 1 gld. 5 kr.

Pocukrane krogljice, 1 škatlja 40 kr., 3 škatlje 1 gld.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

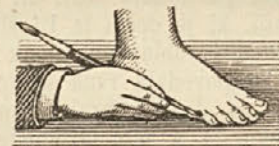
prsni, pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, sestavljen z lahko raztvarljivim vapnenim železom, utiša kašelj, raztvarja sliz, ublažuje bol in kašelj, vzbuja slast do jedi in tvori kri. — 1 steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist) je kot bol utešujoče, ublažujoče drgnjenje za križ, roke in noge, kot novo poživljajoče drgnjenje po dolgi hoji in težkem delu itd. priporočljivo. — 1 steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

tinktura za izkušeno sredstvo zoper boleča kurja očesa, bradavice, otrpnjenje kože, kraste, roženico, žulje in ozeblino. Ima to veliko prednost, da se samo le s priloženim čopičem bolni del namaže. — Steklenica po 40 kr., 6 steklenic 1 gld. 75 kr.

Varstvena znamka.

Za varčne gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, ozdravljence, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se priporoča namesto brezmočne, dražljive kave in ruskega čaja doktor pl. Trnkóczy-ja **kakao sladni čaj** kot tečno, krepilno, zdravo, najboljše in najcenejše redilno sredstvo. Zamotek (1/4 kile vsebine) 20 kr., 14 zamotkov samo 2 gld. 25 kr.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, kmetovalcev, živinorejcev itd. obrnjena na ohranitev zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na naše doktor Trnkóczy-jeve redilne preparate za živino.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

živinski

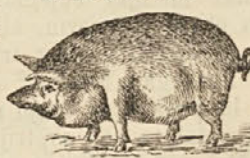
redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, voléh in konjih. Že skoro 50 let z najboljšim uspehom v rabi, keđar živina noče žreti in da se zboljša mleko. — Zamotek z rabilnim navodom 50 kr., pet zamotkov samo 2 gld.

Varstvena znamka.

Praščji

krmilni in redilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, za tvorbo mesa in masti. — Zamotek 25 kr., pet zamotkov samo 1 gld.

Varstvena znamka.